

RTU studiju kurss "Tiesību teorija"**OR000 Rēzeknes akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	RA0205
Nosaukums	Tiesību teorija
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Artūrs Gaveika - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 5.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursā studenti tiek iepazīstināti ar teorijas pamatjēdzieniem sniedzot pamatzināšanas par tiesībām, veidot studentu izpratni par tiesību nozīmi sabiedrības funkcionēšanā, formējot studentu tiesiskos un valstiskos uzskatus, pilsonisko un tiesisko apziņu. Šīs zināšanas ir nepieciešamas un noderīgas turpmākām studijām magistratūrā un darbam juristu profesijās.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Sniegt studējošajiem pamatzināšanas, pamatprasmes un attīstīt kompetences Tiesību teorijā un kopumā jurisprudencē visās tiesību zinātnes nozarēs. Kursa uzdevumi ir iepazīstināt studentus ar tiesību pamatelementiem, dažādām teorijām un uzskatiem par tiesībām, pierādīt valsts un tiesību savstarpējo saistību un mijiedarbības divpusējo raksturu, pamatot tiesību nozīmi valstī, atklāt sabiedrības lomu tiesiskās valsts, juridiskās kultūras, tiesiskās un politiskās apziņas veidošanā, kā arī iepazīstināt studentus ar nākotnes prognozēm šajā nozarē.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Studenti patstāvīgi analizē studiju kursa literatūru un citus avotus, konspektē studiju kursa jautājumus, gatavojas praktiskajām seminārnodarbībām un/vai kontroldarbiem, un/vai citiem pārbaudes darbiem, un/vai eksāmenam, risina praktisko darbu juridisko kāzusu un veic citus mājasdarbus un/vai uzdevumus.
Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Neimanis J. Ievads tiesībās. Rīga, 2004, 214 lp, ISBN 9984-9770-0-5. https://www.researchgate.net/profile/Janis_Neimanis/publication/328807991_Ievads_tiesibas_Introduction_to_law/links/5bff987e92851c63caafd868/Ievads-tiesibas-Introduction-to-law.pdf 2. Kriviņš Anatolijs. Tiesību jēdziens un būtība. Rīga: Autorizdevums: 2020, 325 lp. https://dom.lndb.lv/data/obj/file/29417028.pdf 3. Plotnieks A. Tiesību teorija & Juridiskā metode. Rīga, 2013, 408 lp. 4. Plotnieks A. Dogmatiskās tiesības. Rēzekne, 2008, 159 lpp. 5. Rezevska D. Vispārējie tiesību principu nozīme un piemērošana. 2. izd. Rīga: D. Rezevska izdevums, 2015 6. Juridiskās metodes pamati. 11 soli tiesību normu piemērošanā. Rakstu krājums Dr.habil.iur., profesora Edgara Melķiša zinātniskā redakcijā. Rīga: Ratio iuris, 2003 7. Levits E. Valstsgriba, idejas un domas Latvijai 1985-2018. Rīga, Latvijas Vēstnesis. 2019. 848 lpp. ISBN 978-9984-840-56-7. 8. Cipeliuss R. Tiesību būtība. Rīga, 2001. 9. Iljanova D. Tiesību normu un principu kolīzija. Likums un tiesības, 2000, Nr.8. 10. Jelāgins J. Tiesību pamatavoti. Mūsdienu tiesību teorijas atziņas. Rīga, 1999. 11. Kriviņš A. Tiesību jēdziens un būtība. Rīga: autorizdevums, 2020 12. Dubure V. u.c. Juridisko terminu vārdnīca. Rīga, NORDIK, 1998, 303 lpp. 13. Dzugleja T. Tiesību pamati. Rīga, Tirdzniecības tehnikums, 2011, 208. 14. Jakubanece V. Tiesību normas. Rīga, P& Ko, 2002, 284.lpp. 15. Jakubanece V. (sastādīja). Juridiski terminoloģiski skaidrojošā vārdnīca. Rīga, 1999, 247 lpp. 16. Melķis E. u. c. Juridiskās metodes pamati. Rīga, SIA Ratio iuris, 249 lpp. 17. Japiņa G. Tiesību normas likumības un tiesiskuma pārbaude. Grām: Juridiskās metodes pamati. Rīga, 2003. 18. Kalniņš E. Tiesību normu piemērošanas loģiskā shēma. Grām: Juridiskās metodes pamati. Rīga, 2003. 19. Krastiņš I. Tiesību doktrīnas. Rīga, 1996. 20. Kusiņš G. Normatīvo aktu jaunrade. Mūsdienu tiesību teorijas atziņas. Rīga, 1999. Periodika un citi informācijas avoti/Periodicals and other sources of information: Žurnāls Administratīvā un kriminālā justīcija. Laikraksts Latvijas Vēstnesis, pielikums Jurista Vārds. Latvijas vēstneša vortāls www.likumi.lv Žurnāls Likums un Tiesības (vairs netiek izdots). E.Levita Lekcija par tiesībām (1:1:9). https://www.youtube.com/watch?v=Xp7E2O69pUA Varas dalīšanas princips, jeb Vārna vārnai acī neknābj (1:1:40). https://www.youtube.com/watch?v=p9vRRZhltxk Diskusija "Satversme kā Latvijas sabiedriskais līgums"(2:11:54). https://www.youtube.com/watch?v=NSRo5MJor2M Valsts prezidenta Egila Levita referāts Tiesību zinātnes konferencē (24:38). https://www.youtube.com/watch?v=Y1MBNNMasg4
Nepieciešamās priekšzināšanas	Tiesību vai sabiedrības zinātnes pamati un pamatzināšanas

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas	Nepilna laika neklātienes studijas
--------	---	------------------------------------

	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. Tiesību teorija kā tiesību zinātne. Tiesību izpratne un tiesību doktrīnas. vēsturisko tiesību teoriju nozīme. Paražu tiesības.	4	6	0	0
2. Tiesību sistēmas (loki, saimes) un to raksturojums.	4	6	0	0
3. Sociālās normas, to jēdziens un veidi. Tiesību normas jēdziens, iedalījumi, tiesību normas struktūra un tiesību normu hierarhija.	4	6	0	0
4. Tiesību avoti, to veidi un klasifikācija. Vispārējie tiesību principi un to piemērošanas aspekti. Judikatūra, tiesu prakse un tiesnešu tiesības. To jēdziens, vieta tiesību avotu sistēmā un saistošais spēks.	6	8	0	0
5. Normatīvo aktu jaunrades jēdziens, process, stadijas un vadošie principi. Tiesību tālākveidošana, tās priekšnoteikumi un paņēmieni.	4	6	0	0
6. Tiesiskās attiecības un juridiskā atbildība.	4	6	0	0
7. Tiesiskais nihilisms, tiesiskā apziņa, tiesiskās ideoloģijas un likumība	4	6	0	0
8. Tiesību normu spēka aspekti. Vispārējo tiesību principu piemērošana tiesību normu iedarbības laika ierobežošanā. Tiesību normas atpakaļvērsts spēks.	4	8	0	0
9. Tiesību normu realizācija un tiesību normu piemērošana, piemērošanas soļi un metodes.	6	8	0	0
10. Tiesību normu interpretācija. Satversmes iztulkošana. Starptautisko tiesību normu un Eiropas Savienības tiesību normu interpretācijas īpatnības	6	8	0	0
11. Tiesību normu kolīzijas un to novēršana.	6	10	0	0
Kopā:	52	78	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Spēj parādīt vispusīgas juridiskai sfērai atbilstošas faktu, teoriju, likumsakarību un juridisko tehnoloģiju zināšanas un izpratni. Apguvis un zina tiesību pamatelementus, dažādas teorijas un uzskatus par tiesībām. Izprot valsts un tiesību savstarpējo saistību un mijiedarbības divpusējo raksturu.	Semināra vērtēšana, eksāmens.
Spēj, balstoties uz analītisku pieeju, veikt abstraktus un konkrētus uzdevumus juridiskajā sfērā, parādīt prasmes, kas juridiskajām problēmām ļauj rast radošus un kompleksus risinājumus.	Semināra vērtēšana, kontroldarbs, eksāmens.
Spēj formulēt, aprakstīt un analizēt teorētiskās juridiskās problēmas, atlasīt nepieciešamo informāciju un izmantot to skaidri definētu problēmu risināšanai, piedalīties juridiskās jomas attīstībā. Spēj pamatot tiesību nozīmi valstī, atklāt sabiedrības lomu tiesiskas valsts, juridiskās kultūras, tiesiskās apziņas veidošanā.	Semināra vērtēšana, kontroldarbs, eksāmens.
Ieguvis nepieciešamās zināšanas, lai orientētos spēkā esošajā tiesību normu masīvā, noteiktu tiesību normu realizācijas priekšnoteikumus jeb apstākļus, kuriem pastāvot norma būtu realizējama un izprastu uzvedības priekšrakstu. Ieguvis prasmes pielietot interpretācijas paņēmienus, zināšanas par tiesību normu piemērošanas aktiem. Spēj interpretēt un pielietot tiesību normas, nodrošināt tiesību aktu izpildi un ievērošanu praktiskajā darbībā.	Referāta izstrāde un prezentēšana, kontroldarbs, eksāmens.
Spēj un gatavs turpināt studijas profesionālajā maģistra studiju programmā "Tiesību zinātne", lai iegūtu pietā līmeņa profesionālo kvalifikāciju "Jurists". Spēj formulēt, aprakstīt un analizēt tiesību teorētiskās juridiskās problēmas, atlasīt nepieciešamo informāciju un izmantot to skaidri definētu problēmu risināšanai, piedalīties juridiskās jomas attīstībā.	Juridisko kāzusu risināšana, eksāmens.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Semināru vērtēšana	10
Referāta izstrāde un prezentēšana	20
Kontroldarbi	20
Juridisko kāzusu risināšana	10
Eksāmens	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	5.0	26.0	26.0	0.0		*	